

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

15.9.2010

B7-0519/2010

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade majanduslikku ja sotsiaalset arengut käsitlev Euroopa strateegia

**Marita Ulvskog, Saïd El Khadraoui, Kriton Arsenis, Teresa Riera
Madurell, Maria Badia i Cutchet**
fraktsiooni S&D nimel

B7-0519/2010

Euroopa Parlamendi resolutsioon mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade majanduslikku ja sotsiaalset arengut käsitleva Euroopa strateegia kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu XII jaotist, eriti lepingu artiklit 174;
- võttes arvesse struktuurifonde perioodil 2007–2013 reguleerivaid määrusi;
- võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta otsust ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta¹;
- võttes arvesse 14.–15. detsembril 2006. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi;
- võttes arvesse oma 2. septembri 2003. aasta resolutsiooni struktuuriliselt ebasoodsate piirkondade (saared, mägipiirkonnad, väikese rahvastikutihedusega piirkonnad) kohta ühtekuuluvuspoliitika kontekstis ja nende institutsiooniliste perspektiivide kohta;
- võttes arvesse Regioonide Komitee 13. märtsi 2002. aasta arvamust Euroopa Liidu saarepiirkondade probleemide kohta laienemise kontekstis²;
- võttes arvesse Regioonide Komitee 7. juuli 2005. aasta arvamust piirkondliku riigiabi andmise juhendi läbivaatamise kohta;
- võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A6-0000/2006);
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2007. aasta resolutsiooni saarte ning looduslike ja majanduslike piirangute kohta regionaalpoliitika kontekstis;
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2008. aasta teatist „Roheline raamat territoriaalse ühtekuuluvuse kohta. Territoriaalse mitmekesisuse muutmine Euroopa tugevaks küljeks”;
- võttes arvesse komisjoni talituste 2008. aasta novembri töödokumenti „Piirkonnad 2020 – ELi piirkondade tulevaste väljakutsete analüüs”;
- võttes arvesse Barca 2009. aasta aprilli aruannet „Tegevuskava ühtekuuluvuspoliitika reformimiseks”;
- võttes arvesse komisjoni 15. juuni 2009. aasta teatist „Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev kuues eduaruanne”;

¹ ELT L 291, 21.10.2006, lk 11.

² COTER-002.

- võttes arvesse välisasjade nõukogu 14. aprilli 2010. aasta järeldusi ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamist käsitlevate komisjoni 2010. aasta strateegiaaruannete kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Parlament on mures saarepiirkondade arvukate ebasoodsate tingimuste pärast ning on rõhutanud vajadust aidata neil raskustest üle saada ja kasutada ära nende potentsiaal, et aidata kaasa ELi territoriaalsele ühtekuuluvusele;
 - B. arvestades, et territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtet konsolideeriti struktuurifonde perioodil 2007–2013 reguleerivates määrustes ning see on üks Euroopa Liidu uutest põhieesmärkidest, mis on sätestatud Lissaboni lepingus ja millega soovitakse tagada liidu harmooniline areng piirkondlike erinevuste vähendamise ja arengut takistavate tegurite, sealhulgas ebasoodsatest looduslikest ja geograafilistest tingimustest tulenevate takistuste kõrvaldamise teel;
 - C. arvestades, et saari eristab teistest Euroopa piirkondadest nende kaugus ja väike pindala ning isoleeritust tuleb pidada püsivaks looduslikuks teguriks, mis mõjutab saarte edusamme säästva arengu osas ning põhjustab nende piirkondade ja liidu teiste piirkondade vahelist ebavõrdsust;
 - D. arvestades, et rohkem kui üks artiklis 174 loetletud ebasoodsatest tingimustest valitseb mitmetel Euroopa saartel, sealhulgas mägistel saartel, väga väikese rahvastikutihedusega saartel või saartel, mille puhul on tegemist kahe- või mitmekordse isoleeritusega, mis vähendab elanikkonna juurdepääsu olulistele teenustele;
 - E. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 174 kohaselt pööratakse erilist tähelepanu piirkondadele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sealhulgas saartele;
 - F. arvestades, et lisaks isoleeritusele on saared ka ELi välispiiridel asuvad äärealad, mida ohustavad sellise asukohaga seotud riskid: lähedus konfliktipiirkondadele, ebaseaduslik sisseränne ja salakaubandus, juhuslik või tahtlik merereostus jne;
 - G. arvestades, et Euroopa ees seisvad väljakutsed, nagu üleilmastumine, demograafilised muutused, kliimamuutused ja energiavarustus mõjutavad Euroopa saari kõige rohkem;
 - H. arvestades, et Euroopa saared aitavad kaasa liidu mitmekesisusele nii keskkonnavalaselt (konkreetsed elupaigatüübid ja endemilised liigid) kui ka kultuuriliselt (keeled, arhitektuuripärand, vaatamisväärsused, maastikud, kulinaaria, traditsioonid);
 - I. arvestades, et Euroopa saared saavad kaasa aidata liidu tõhusamale säästvatele arengule tänu nende taastuvenergia tootmise suurele potentsiaalile, mis tuleneb nende soodsast asendist: avatus tuulehoovustele, ookeanilainetele ja päikesele,
1. tunneb heameelt uuringu EUROISLANDS üle, mida töötatakse välja programmi ESPON 2007–2013 raames, et saada Euroopa tasandil paremat ülevaadet saarte tegelikust olukorrast; rõhutab, et põhjalikumad teadmised saarte olukorrast on hädavajalikud selleks,

et nende eripära asjakohaselt arvesse võtta;

2. tunneb heameelt selle üle, et territoriaalne ühtekuuluvus on liidu uus eesmärk, ning uue artikli 174 üle, milles on sätestatud, et erilist tähelepanu tuleks pöörata piirkondadele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sealhulgas saartele; on arvamusel, et need sätted tuleks muuta konkreetseteks arengustrateegiateks ja konkreetseteks meetmeteks, mille eesmärk on ületada ebasoodsad tingimused ja kasutada ära saarte potentsiaal;
3. tunneb heameelt geograafiliste eritingimustega maa-alasid käsitleva komisjoni uuringu üle, kuid ei toeta seisukohta, et Euroopa saared ei moodusta kaugeltki homogeeniseid piirkondade rühmi, mis väärivad konkreetseid regionaalarengu programme; rõhutab, et Euroopa saartel on mõned olulised ühised omadused, mis eristavad neid mandripiirkondadest;
4. on arvamusel, et isoleeritus on nii võimalus kui ka ebasoodne tingimus, mille puhul on vaja konkreetset arengustrateegiat, et kasutada ära selle arengupotentsiaal, suurendades saarepiirkondade konkurentsivõimet;
5. kutsub komisjoni üles töötama välja asjakohasemaid ja territoriaalsemaid statistilisi näitajaid, et saada saarepiirkondade arengutasemest usaldusväärsem ülevaade; sellised näitajad peaksid andma parema ülevaate saarte vajadustest, vältides saarte hõlmamist suuremate mandrialadega, samuti peavad need arvesse võtma arvukaid ebasoodsaid tingimusi, näiteks mäeahelikud, saarestikud, kahekordse isoleerituse juhtumid; rõhutab, et kõnealused näitajad peaksid võimaldama paremini hinnata saarte ja mandripiirkondade vahelisi erinevusi;
6. nõuab, et Euroopa saartega tegelemiseks kaasataks spetsiaalne integreeritud ja paindlik Euroopa poliitikaraamistik, millel on õiguslik ja rahaline mõju ning mis põhineb nende ühistel omadustel, kuid võtab arvesse nende erinevat olukorda ja järgib proportsionaalsuse põhimõtet; ühtekuuluvuspoliitika ei peaks tegelema saarte olukorraga mitte ainult regionaalpoliitika kaudu, vaid kasutama ka muud ELi poliitikat, millel on oluline territoriaalne mõju nende piirkondade arengule; on seisukohal, et saari käsitlev Euroopa poliitikaraamistik võib pakkuda vajalikku lisandväärtust, et ületada saarte püsivad ebasoodsad tingimused ja kohandada nende arengumudelit nende eeliseid ära kasutades;
7. tunneb heameelt selle üle, et komisjon moodustas talitustevahelise rühma, mis käsitleb territoriaalse ühtekuuluvuse küsimusi, muu hulgas selliste piirkondade olukorda, kus valitsevad püsivad ja rasked ebasoodsad tingimused, näiteks saared;
8. kutsub komisjoni üles teostama kohustuslikke mõjuhindanguid enne, kui töötatakse välja poliitika, meetmed või vahendid, millel võib olla oluline territoriaalne mõju saartele; märgib, et komisjon peaks tagama, et Euroopa meetmed on kasulikud kõigile piirkondadele ning neil puuduvad soovimatud kõrvalmõjud nende rakendamisel saarte puhul;
9. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke asutusi üles täitma olulist rolli saarte arengustrateegiates, sest on vaja vertikaalset lähenemisviisi, millesse kaasatakse ja

millesse annavad panuse kõik valitsustasandid ning mis järgib subsidiaarsuse põhimõtet, et viia Euroopa saared säästva arengu õigele teele;

10. kutsub komisjoni üles seoses regionaalpoliitika järgmise programmitöö perioodiga andma saarepiirkondadele, sõltumata nende liigitusest abikõlblikkuse kriteeriumite alusel, võimaluse teostada infrastruktuuritöid Euroopa Liidu rahaliste vahendite abil, kuna Euroopa saartel puudub infrastruktuur sellistes olulistes sektorites nagu transport ja energeetika;
11. nõuab, et saarte liigitamisel piirialadeks, mis on abikõlblikud piiriüleste koostööprogrammide alusel ühtekuuluvuspoliitika territoriaalse koostöö eesmärgi või Euroopa naabuspoliitika raames, kaotataks vahemaakriteerium (150 km); on arvamusel, et juhul, kui on vaja kehtestada teatav piir, oleks saarepiirkondadele sobivam, kui piiriülese territooriumi tingimust kohaldataks mereala tasandil;
12. kiidab heaks Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kui vahendi, mille eesmärk on ületada territoriaalset koostööd piiravad takistused; julgustab saarepiirkondi kasutama ETKRi teiste piirkondadega tehtava ja ELi kaasrahastatava territoriaalse koostöö projektide haldamiseks, et tuua need ümbritsevatele majanduspiirkondadele lähemale;
13. tunneb heameelt energeetika ja transpordi peadirektoraadi 9. aprilli 2009. aasta konkursikutse üle ettevalmistavateks meetmeteks, millega töötatakse välja konkreetsed, Euroopa saarte võimalusi arvesse võtvad strateegiad seal ELi energiapolitiika rakendamiseks seoses säästva energiaga, ning sellest tuleneva saarte pakti üle, millele kirjutasiid alla erinevad saarte ametivõimud, et minna kaugemale ELi 2020. aastaks sätestatud eesmärkidest, vähendades süsinikdioksiidi heitkoguseid asjaomastel territooriumitel vähemalt 20% võrra;
14. tunneb heameelt selle üle, et turism on ELi uus pädevusvaldkond, ning komisjoni 30. juuni 2010. aasta teatise üle „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava”; kutsub komisjoni üles võtma arvesse Euroopa saarte olukorda ja vajadusi selles valdkonnas, kuna suurele osale neist on turism peamine arengu ja majanduskasvu allikas; pooldab algatusi EDEN, CALYPSO ja säästva turismi algatust ning julgustab Euroopa saari neid ära kasutama;
15. palub komisjonil pöörata erilist tähelepanu lairibaühenduse arendamisele ning edendada meetmeid, et lahendada saarepiirkondades teenuste (nagu tervishoid ja internetipõhised meditsiiniteenused, e-valitsus ja kodanikele suunatud teenused, näiteks kaugõpe) osutamiseiga seotud eriomased raskused, mis on tingitud isoleeritusest;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning sotsiaalpartneritele ja tööstusringkondadele.